

EDİTÖRDEN / From the Editor

Dergimizin 2021 yılının bu ilk sayısını farklı alanlardan pek çok makale ile okurlarımızın dikkatine sunuyoruz. İlk makalemiz “Erzurumlu İbrahim Hakkı’nın Tecvîdü’l-Kur’ân bi Lisâni’l-‘Arabî İsimli Risalesi: Tahkik ve Tahlil” Murat Akkuş ve Zafer Onur tarafından kaleme alındı. Makalede XVIII. yüzyılda yetişmiş önemli İslâm âlimi Erzurumlu İbrahim Hakkı’nın Tecvîdü’l-Kur’ân bi Lisâni’l-‘Arabî adlı risalesinin Türkiye’deki kütüphanelerde bulunan el yazma nüshalarının edisyon kritiği yapılmakta ve risalede ele alınan konular tahlil edilmektedir. “Meal Okumanın Mahiyeti” isimli makalede ise Mehmet Murat Karakaya Kur’ân’ı salt mealinden okuma etkinliğinin ilâhî hitabı anlamada yeterli olup olmadığını tartışmakta. Ahmet Vefa Temel’in “Kur’ân’daki Meteorolojik Kavramların Değerlendirilmesi” makalesinde Kur’ân’da yer alan meteorolojik kavramların ve âyetlerin ilmî tefsirler ve meteoroloji biliminin ışığında ele alındığı görülmektedir. Kur’ân-ı Kerîm’e dair bir başka çalışma ise Faruk Görgülü’nün kaleme aldığı “Mehmet Âkif’in Safahat’ında Bir İlham Kaynağı Olarak Kur’ân-ı Kerîm” başlıklı makaledir. Görgülü, makalesinde Mehmet Âkif’in “Safahat” isimli eseri üzerinden Kur’ân’ın onun şiirlerine ne derece kaynaklık ettiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanında makalede Mehmet Âkif’in hayatında Kur’ân’ın yeri ve yaşadığı dönemdeki bazı sosyal problemlere Kur’ân’dan hareketle getirdiği çözüm önerileri hakkında da değerlendirmelere yer verilmektedir.

Hadis ilmi için önemli yeri olan Sahîh-i Buhârî adlı eser hakkında yazılan “İmam Nevevî’nin Gözüyle *Sahîh-i Buhârî*” başlıklı makale Muhammet Beyler tarafından hazırlanmıştır. Beyler, makaleyle VII. (XIII.) yüzyılın önde gelen âlimlerinden biri olan ve fıkıh ile hadis ilimlerinde otorite kabul edilen Yahyâ b. Şeref en-Nevevî’nin, en güvenilir hadis kitabı kabul edilen Sahîh-i Buhârî’ye bakışını bir bütün halinde sunmayı hedeflemektedir.

Dergimizde yer verdiğimiz İslâm Hukuku’na ilişkin makalelerin ilki Yaşar Yiğit’in çalışması olan “İslâm Ceza Hukuku Hükümleri Bağlamında Zimmîler”dir. İslâm dinine inanmadığı halde devletle yaptıkları sözleşmelerine istinaden gayrimüslim vatandaşlar olan zimmîlere İslâm hukukunun özellikle ceza hukuku hükümlerinin uygulanıp uygulanmaması pratik ve teorik bazı soru ve sorunları beraberinde getirmektedir. Makalede bu soru ve sorunlara klasik İslâm hukuku kaynakları bağlamında işaret edilmekte cevaplar verilmektedir. Sefa Atik’in “Hanefî Fakih İbn Nüceym’in Risâleleri Üzerine” makalesinde ise fıkıh alanında risâle türü telif geleneğinin önemli örneklerinden olan İbn Nüceym’in risâleleri muhteva ve şekil bakımından ele alınmakta dönemin fikhî birikimi ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Fıkıh geleneğimizde önemli bir yeri olan tenkit ve eleştirel yaklaşımı ortaya koyan bir diğer çalışma ise Mustafa Bülent Dadaş’ın “Molla Hüsrev’in Şeyh Bedrettin’e Yönelttiği Eleştiriler ve Tahlili” isimli makalesidir. Makalede Hanefî fıkıh okulunun önemli fakihlerden Şeyh Bedreddin’in görüş ve iti-

razlarına yine Osmanlı Devleti'nin yetiştirdiği büyük âlim Molla Hüsrev'in ed-Dürer adlı eserinde verdiği cevaplar ele alınmaktadır. Hanefi Hukuk literatürü için oldukça önemli etki ve katkıları bulunan bu iki âlimin bahse konu eleştirileri, görüş farklılıkları da makaleyle ortaya konulmaktadır.

Kelâm ilminde üzerinde durulan konulardan biri olan İlahî irade meselesini Hikmet Yağlı Mavil “Kelâm İlminde İlahî İrade Tartışmaları” başlıklı makalesinde ele alırken bir diğer önemli kelâm konusu olan büyük günah meselesini Ebubekir Yalçın, “Tebşiratü'l-Edille'de Büyük Günah Meselesi” isimli makalesinde tartışmaktadır. Yalçın, büyük günah işleyeninin durumunun âhirette ne olacağı hususunu ehl-i sünnet âlimlerinden Ebü'l-Muîn en-Nesefî'nin Tebşiratü'l-edille fi usûli'd-dîn adlı eseri üzerinden tartışmaktadır.

Murat Akın, “Ebû İshâk eş-Şîrâzî'nin Akâide Dair İki Eseri ve Kelâmî Görüşleri” makalesiyle Şâfiî fakihî ve Eş'arî bir kelâmcı olan Ebû İshâk eş-Şîrâzî'nin el-İşâre ilâ mezhebi ehli'l-hak ve Akîdetü's-selef isimli iki eseri ve onun kelâmî görüşlerini sunmayı hedeflemektedir. Hilmi Kemal Altun ise “Babanzâde Ahmed Naîm'in Ele Aldığı Kelâmî Problemler” makalesiyle Osmanlı Devleti'nin yetiştirdiği önemli bir âlim olan; felsefe, hadis, İslâm ahlâkı ve kelâma dair pek çok eseri bulunan Ahmed Naîm Efendi'nin ele aldığı ve üzerinde durduğu kelâmî konuları anlatmaktadır.

“Ashâbdan Bazı Kimselerin Tebûk Seferi Dönüşünde Hz. Peygamber'e Karşı Suikast Girişiminde Buldukları İddiasına Dair Mülâhazalar” dergimizin bu sayıda İslâm tarihi alanındaki tek makalesidir. Mehmet Nur Akdoğan, Hz. Peygamber'e yönelik pek çok suikast girişimi olduğunu belirttiği makalesinde hicretin 9. yılında Tebûk Seferi dönüşünde gerçekleştirilen suikast girişiminin bazı çevrelerce “ashâbdan bazı kimseler” tarafından yapıldığı iddiasıyla farklılaştığını belirtmekte ve bu iddianın geçersizliğini temel şiyer-megâzî ve tarih eserlerinde yer alan bilgiler açısından ortaya koymaktadır.

Nedim Öz, “Sosyalizasyon Sürecinde Ahlâk Eğitimi ve Öğretimi” makalesi ile ahlâklı insan yetiştirme hedefine ulaşmada gençlerin sosyalleşme sürecinin önemine işaret etmekte bunda aileden okula ahlâk eğitiminin nasıl bir etkisi olduğunu izah etmektedir. Rahime Çelik ve Sare Evcimik tarafından kaleme alınan “Okul-Cami Buluşması Projesi Üzerine Nitel Bir Araştırma” başlıklı çalışmada ise “Okul-Cami Buluşması Projesinin” yarı yapılandırılmış görüşme formu ile değerlendirilmesiyle elde edilen verilerin içerik analizi ile çözümlendiği böylelikle projenin katkılarının, yaşanan sorunların ve yeni önerilerin tespitinin hedeflendiği görülmektedir.

Dergimizin alanına önemli katkılarda bulunacağını düşündüğümüz makalelerle ilim dünyasına yeni ufuklar açmasını temenni ediyor bu sayıdan itibaren uluslararası bir dizin olan EBSCO-HOST'ta taranacak olduğumuz müjdesini de okurlarımızla paylaşmak istiyoruz.

Dr. Fatma Bayraktar Karahan